

aurea aetas ili rane pesme lasla l. blaškovića draško redop

Umetnost je tamna želja svih stvari.

R. M. Rilke

Svejedno je reč o veoma postojanom dojmu: Laslo L. Blašković, autor triju knjiga pesama (*Gledaš*, 1986; *Zlatno doba*, 1987; *Crvene brigade*, 1989), neprekidno piše vlastitu prvu knjigu. Tako se jednom pesniku znamenito remboovske rečitosti i doživljajnosti progovor javlja kao opstojnost sama. Pesnikove mlade godine (1966) već računaju s ukupnošću, i rane varijacije tih godina već uočavaju *znano telo* koje je u bitnoj raspolućenosti sa neznanim telom, a promenu života, u čistoj kondenzaciji stendalovske provenijencije, posmatra s iskustvom rođenog, odavno osvojenog, neprikosnovenog. Lakorek, rapsodično zagledan u tzv. životne prostore kao u *gorku dojk*u, čas melanholičan zbog bogatstva vlastitih dojmova prošlih dana, čas *regrutski znoj*av u nestrpljivom nastojanju da se domogne još jednog neba, recimo *trećeg*, i još jedne obale, svakako drugog. Sve je nastalo posle *nestalog mraka*, ali i posle velike alternativne mogućnosti egzistencije. Rani radovi Lasla L. Blaškovića, dakako, računaju s elementima vlastitog života čelinijevski dramatično, ali isto tako i s iskustvom Apdajka, Nabokova i Prusta, na primer. Sve se, odista, zbiva u rečitosti, pokašto ironičnoj, sinhronizaciji mnogobrojnih iskustava života i sna, lektire i domišljanja. Ukrštene reči, tako, sjaje u ovom lirskom Blaškovićevom predelu kao mogućnost izvesne obnove. *Lenčarim*. *Prepisujem svet*. *Parodiram srčano micanje*. Tako isto govori ovaj Blašković, najednom u dijalogu sa stihovima Dušana Maticića, uostalom tako davnim, o tome kako sriče ovaj vek.

U snažnoj, temperamentnoj oporbi prema konvencijama svake vrste, pa svakako i jezičkim, Blašković nastoji da razotkrivanjem vlastitih sedimenata iskustva ali i navika, iskazuje vlastitost: *Pisao sam protivnički, ali nasuprot*. *Stidu*. Čitava, s onim znamenitim trojnim počecima pisana kao u *zavrskom snu*, ova poezija nastojanje slobode spozna je kao jedini svoj vazduh. *Ja to budim svoj san*, napominje Blašković, tako uzbudivao, ali već ipak postnadrealistički poverljiv prema kategorijama podsvesnog, dečaki hirovito otklanjajući laži naših svakojakih koprena i predrasuda: *san je zmijin svlak*. I sve što, sledstveno tome, u ovoj lirici pripada vokabularu erotskog, ta spremna sprema i oralni koitus izjednačen sa poezijom kao tajnom pramagline, ukupnost tog većitog zlatnog semena i seksa pištolji, postavljeni između jednog mrtvaca i dugotrajnosti visokih peći, sve to, velim, u razmahnutom obličju ovih stihova ima dimenziju *hipnotičkog užasa* kao jedine lekovite, jer u isti mah smrtno prethodnice smrti. *Ja sam identifikacija*. I, odista, sva tri prvotna napora Blaškovića nastoje da identifikuju tri vlastita početka. Razgrađenost forme, pokatkad, ovde takođe napominje da je to pred čitaocem zapravo još jedna, ali nenaodknaviva, prva i potonja, užagrena *priča o zaboravu*. A, zna se, zaborav je naša jedina postojbina.

Sve mi se čini da su ovi nadahnuti progovori Lasla L. Blaškovića — bogato asocijativno postavljeni usred razmahnute, divlje pokašto rečitosti dečaka koji je progovorio, konačno, ali i zauvek, — nalik na rane knjige Joana Flore. Uz svu vaskolikulju nijansiranost koju već uveliko sugerišu ova dva sasvim naočita i naročita lirska subjekta: Flora i Blašković. Kao na Baltusovim platnima, kod Vlaškovića se ogledalo javlja u spoznaji ironično samozdovoljnog bića, duboko u nama: *asocirana banalnim ogledalom i odrazom u njemu*. . . *pozeleh taj*

lik što sam ga u gledalu (rodio). . . *O što sam voleo taj lik u ogledalu želeo ga o želeo lik taj*. Slep narciis, jedna od svedbina ove lirike, i inače tako prenapučena, nalik na još jedan *naseljeni svet* (Aleksandar Tišma), čak i on, kada najradije, u omami rano probuđenih senzualnih doživljaja, najornije rimuje bog sa rogom. One usne zaustavljene zauvek na plohi prozorskog stakla, samo su naznaka jednog novog preuzimnja. Ili može biti, tek davanja?

Nadrealizam, koji i izričito, a pokatkad i u iskošenom preseku, takođe spominje ovaj liričar, samo je znak za izvesnu nežnost, za verbalnu inspiraciju koja je, u moći i u reči ovog Blaškovića, nalik i na onu koju je, takođe mladim, imao Rastko Petrović. Toliko razdešenosti, naime, još se nije, u uspravnim jarbolima novog smisla, desilo decenijama ovom našem jeziku za koji smo, ponekad, pomislili da ga pamte samo po istrošenosti i sintagmama konvencionalne semantike. Ponavljanje ne slika, nego dojmova, ovde ima, dramatično, i kategoriju spirale, svemoćne, jedinstvene, kosmičke. Uostalom, ako je već reč o semantici, onda ne bi ni ovde valjalo zaboraviti *semantički med* jedne drukčije opojnosti. U takvoj rasveti, rusovskoi ogoljena pomisao na *masturbaciju*, *taj veliki posao Narcisa*, ima tek naznaku inicijalnog gesta za utapanje koje je, može biti, konačno, čitav okean bola, zamišljenog podviga, *razvrata*, besmisla. *Ta prisutna želja* ove izuzetno čisto erotizirane kantilene novog smisla, ti enterijeri većitih ličnih obmana, ta lepota nalik na devojku, kako se kaže u jednom stihu, *taj zujavi hlad* takođe jedne nove secesije, — sve to, u biti, otkriva potmulni blesak žestoke, ali uvek i uvek negativne *obnove*. Tako se i Apoliner i Breton, Gombrović i Borhes, takođe, javljaju kao učesnici, nikako ne i kao svedoci, jednog vida egzistencije koja nema mnogo vremena, i kojoj je prolaznost opsesija timine, ustreptalog mraka, neizvesne noći. *I ja sam je podsetio koliko je svet pun nepotrebnih stvari pun mojih života*. Tako je, u biti, usred jednog od naših *nevremena*, Blašković podsetio na nepojamno mnoštvo, na ukupan naš užas zbog anonimnosti, na izgubljenost. Svi smo mi, usred matice ove poezije, nalik na *osnovne susede*, nepoznati, izdvojeni, neutilitarni. I kao s uspomene na jednu Prustovu varijaciju, ovde se putovanje, makar i u kosom preseku dinamičnog domišljanja opasnosti, posmatra kao jedinstven san: *Spavati u vozu, u stvari, znači čitati sanovnik*. Tako se voz, taj simbol noovotkrivene lepote jednog stoleća, bezmalo u maniru Valri Larboa, javlja kao saučesnički predznak osvojenosti, tek osvojene slobode: *Usamljeni zaspali voz je zaverništvo, tajno zajedništvo, krađa bala pod maskom, onoga: ja sam mnoštvo*. Umesto mersoovske pantomime, ovde se našoj pažnji nameće utisak o žestokoj divljačnosti, svejedno da li bitnoj, ali itekako sugestivnoj i glasno. Pantomima bogate rečitosti, bez sumnje, ovde nailazi kao (još jedan) šok u onim istim realnostima koje, i po Svištu, prevashodno nalikuju nadrealnoj slici sveta. *Mišićav bog kuće*, ponajviše još u konotacijama Rastka Petrovića, svakako, ne dozvoljava onu *potpunu opisivost* koje se ovaj pesnik i inače užasava. Totalitarnost, ne samo mišljenja, nego i ukusa, ovde je proskribovana zona pamćenja, pakao otuđenja, mrak koji bezumno i anonimno sve potapa. Samo fragmenti, u ovoj razantnoj poetici, imaju značenja. *Nismo u raju, al' smo na kraju*.

Disperzivna svetlost ovih stihova otvara potpuno nove mogućnosti spoznaje. Identifikacija sa čitaocem, s onim *drugim*, iskazuje se kao *izgled tuđeg boga*, a italija, bez početnog verzala, napominje praznovanje, bezmalo ras-

kalašnu igru mladništva. Sva su ogleda u kojima se ogleda doživljaj ovog liričara odveć spora, zakasnela, nedohvatna: brzorek i spontan njegov govor najviše je nalik filmskoj sintaksi. Ne kazuje se ovde, u jednom trenu, i ovako: *učim sebe iz filma, dvosatne mračne nastave, mog nastavka života*. Ostvarena polucija govora itekako i sad, u prisutstvu ovog liričara, napominje saradnju. *Spavati — znači: gledati druge kako spavaju*. I kao što *Azija putuje* u jednom slavnom tekstu Rastka Petrovića, tako ovde, iznenada, ali gromoglasno i u isti mah tajanstveno, s ovim stihovima putuju *snovi čitavog voza* poznih godina ovog stoleća u kojima se jedan mladić uspravio i u tolikim zrcalima vode ugledao sebe.

Nije ovde reč o *razgovoru stvari*, premda se to neorgansko biće naših svakojakih objekata javlja i ovde kao dramatična pomisao na našu ukupnu prolaznost: *I nisam ni jednu stvar poredio sa nekom drugom, sve one su mirne i spas*. Nepomičnost i pomičnost, materijalno i nematerijalno, neorgansko i organsko, ovde se, u toj dečakoj još *školskoj uniformi sna*, iskazuju kao sebične obale nepojamnosti, izvesnog nerazumevanja, odmazde. *Pišem kao onda, isto, kavgadžijski, glasno*. Tako isto piše ovaj Blašković, stvarajući, ne jednom, u strukturi vlastite pesme i njen odraz, njeno drukčije lice. Pevajući, poput nadrealista, sa znanjem o apsolutno nemogućem, tragikomičnom svetu, Blašković je zaista *sklon izražajnom artizmu* (Saša Radonjić), ali je to takođe u funkciji totalne, nemerljive, odista *bez mere* vaspostavljene slobodarske ekvilibristike nad bezdanom naše ukupne neizvesnosti.

Čitavo jedno istraživanje ovu liriku ispunjava uvek na toj tananoj razini jave i sna. U toj otkrivenoj zoni nepojamnosti, odumrle svesti, ipak još svesti, granice se pomeraju, lebdenje postaje stanje od koga ne bismo rado da odmaglimo: *Jednom sam zaspao tako naglo, iznenada, da sam se toga uplašio*. Snovi su nedodirljivi, i mi u njima autonomni, na velikoj razdaljini vlastitih susedskih doticaja. Ovo je, svakako, i lirika posvećena našoj ukupnoj ograničenosti, predodređenjima svake vrste, opet zidu. Otuda toliko ironičnih akcenata u ovim stihovima, toliko gadenja prema konvencionalnim frazama, toliko nadmoćne uzdržanosti prema tzv. poetičnostima našeg starinskog lirizma. S druge strane, unutrašnja uznesenost Blaškovićevog stiha oslobada potpuno novu vatru otvorenosti koja je na mahove bezočna, izričita, izuzetno uzbuđljiva. *Ovako sam sa sobom hteo sam se hteo sam da se sebi podam*. Tako, odjednom, udvojenost bića nagoveštava mogućnost otkrića našeg unutrašnjeg, bezmernog mnoštva. Postajemo drugi, u reverzibilnom zahvatu jednog od izdvojenih neizdvojenih otoka naše svesti. Tačnije, umesto otoka usamljeništa, umesto patetičnih solilokvija, ova lirika našoj pažnji nudi čitav arhipelag otvorenih značenja, semantiku beskrajja, *Šumnu košnicu asocijacija*.

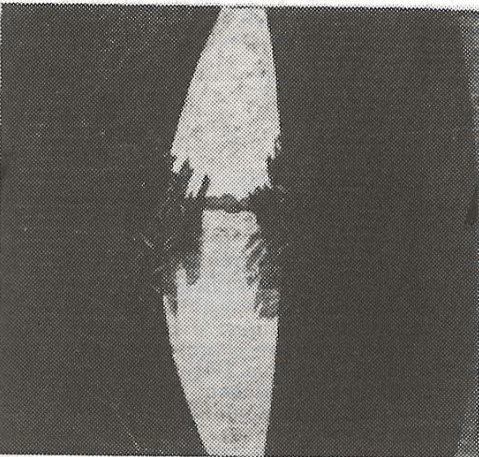
Čini se značajnim napomenuti kako je složena struktura mnogobrojnih Blaškovićevih pesama u svojni posve mladog duga prema vlastitom rukopisu. Ovaj dvadesetogodišnjak piše *skoro savršeno*, kako je to bio u pedesetim našim godinama, povodom ranih radova Borislava Radovića i Božidara Timotijevića, bio zapisao Dušan Maticić. Naime, sve blaškovićeve pesme, okupljene u knjigama nedavnih datuma, zapravo su još uvek njegove *rane pesme*. A, u biti, što konkretna lektira itekako namah može da otkrije, toliko nijansi, toliko različitih polazišta, toliko unutrašnje svesti o tome da sve što se piše, što stvaramo, što izgovaramo, činimo kao prvi i potonji ljudi. Nikad više.

Govoreći svim svojim probuđenim čulima, zaista naglas, ovaj Blašković stoga svoju često izričito erotsku imaginaciju otkriva i kao dovoljnost sveta koji dišemo. Stoga se i u masturbacija i incest (katkad upravo u konotacijama koje je nedavno dao Zoran Đerić) pojavljuju kao znaci povratničke vizije sna, dopadanja, spajanja. *Crvene brigade* pesnikovih maštarija, i ne jedino u naslovu jedne od njegovih knjiga, nailaze pred nas u žestokom mlazu rečitosti koja je fibrozna, mahnitna, kataraktična. Ove pesme su (o)pisale svog autora žestoko, nemilosrdno, osvajački, ali u isti mah nežno i dovitljivo. Enterijeri ove poezije, izričito urbane, zapravo su takođe pretočeni u njenu subjektivnu nameru,

ili bar u jednu od isceliteljskih ambicija bude-
nja. Svakako, budeći sebe iz letargičnih stanja
popodnevni lenčarenja, ovaj liričar je, neoče-
kivano ali vulkanski, probudio čitave prostore
neodgonetnutog, opet spiralnog našeg sveta.

Nikica Petrak ima knjigu pod naslovom *Iz-
java o namjerama* (1989). U parafrazi tog naslo-
va što je preporučio šest ciklusa lirskih epistola
sasvim naočitih i naročitih valera, moglo bi se,
u blizini Blaškovićevih (još uvek) *ranih pesama*
zapisati kao su ovde, usred *zlatnog doba* pro-
budenog mladićskog instinkta, prisutne name-
re tolikih izjava koje su prečutane u nama, ko-
je se ogledaju u izlozima svesti, ali i u prolaz-
ničkim očima, koje tavore u košmaru naših
snoviđenja, svuda unaokolo.

Ove rane pesme Lasla L. Blaškovića bez
sumnje su autentična svedočanstva o buđenju,
o progovoru, o izravnosti bez ikakvih snebiva-
nja i ustručavanja jednog naraštaja koji se sad
pred nama otkriva kao namah formiran. Ni
traga usputnim, po pravilu beznačajnim po-
četničkim mukama. (Prvi pasus je, vidi se, za-
vetno, zauvek precrtan: odmah se nalazimo
usred matice, pred jednom od onih tajanstve-
nih tačaka prepoznavanja koje najednom traju
kao nezaboravna preobraženja. Jer, u biti, ova
lirika preobražavajući vlastiti govor, itekako
preobražava, u pregnatnom naletu svojih čes-
to nezavisnih blokova, i sámu našu čitalačku
situaciju. Ona zahteva odnos, svedjedno da li
ljubavi ili mržnje. I upravo ta agresivnost ne
frazie, nego rapsodičnih vizija spajanja, udva-
janja i prepoznavanja, Blaškovića potpuno iz-
dvaja na našem pesničkom atlasu.

I kao što je, recimo, Mirjana Stefanović u
ranim knjigama *Voljeti* i *Odlomci izmišljenog
dnevnika*, pre tridesetak godina, svedočila o
vlastitoj intimi, naizgled sebično i posve privat-
no, ni ne sluteći da itekako govori i u ime
mnštva: vlastite generacije, najednom zna-
menito dokumentarne fektore, tako sad Blaš-
ković otklanja iz svog vidokruga bilo kakav
plural, većito naglašavajući *falus ponavljača*
uvek i uvek jedino vlastite ekspresije. No, naj-
ednom to njegovo prvo lice, jedinstveno svaka-
ko, prvo lice jednine, postaje onaj svemoćni
uzorak ankete na koju nas niko nije pozvao,
ali mi, tako različiti, odgovaramo čuteći, u
mrmoru skrivenih svojih solilokvija. U ovim je
knjigama naznačeno a onda i besno otkriveno
više mladićkih tajni i borhesovski zakovrdenih
maštarija nego u voluminoznim tomovima so-
cioloških i psiholoških istraživanja, tomova
prepunih podataka o tzv. situaciji mladih. U
nas? *Danas i ovde, i još ponegde.*

U sferi potreba za datiranošću, neophodno
je još napomenuti kako lirika Lasla L. Blaš-
kovića, od prvog do poslednjeg glasa, pripada
vremenu postmoderne. Toliko je tu izravnosti,
karikaturnih katkad referencija i u odnosu
na nadrealizam (i to ne kao pravac, nego kao
 fetiš, koketeriju igre, način), ali i na mnogob-
rojne druge relikte (dopisivanja takozvanih
realnosti i sentimentalnih, plačljivo usukanih
ispovesti, da se može govoriti i o otkrovenju
prve vrste. Srećom, *aurea aetas* ovog liričara
još traju, bestidno otvorena, nezaključena,
bušna (u smislu Mišooove replike). Sve što se
dešava danas u Blaškovićevom lirizmu apsol-
lutno je istovremeno sa rastom, mladićstvom,
budnim smom onih poznih osamdesetih godi-
na. *Šta će mi zaborav ako imamo auto okovan
mesecom?*

dva lika u ogledalu

vasa pavković

ISPRED OGLEDALA

I

Kritičarski manifest

čitajući »Manifeste« Vladimira Pištala

Pozdrav Vama ljubitelji *Lepe Istine* i Vama
koji od konvencija pravite zvezdani svod na
ogledalcetu irisa — njegov refleks trpamo u
masne nacionalne džakove i uz patriotski za-
nos bacamo u kompoziciju prošlosti. Ona kre-
će unazad uz zvižduk koji počinje završnim vo-
kalom i završava početnim T.

Pozdrav Vama koji pretpostavljate da ovo T
označava Talog istorijskog pamćenja; Tar u
obliku mesečevog lica koje je ostalo bez Mora
Nade; tužaljku razorenih limita žanra; Tek
Trenutni grč na licu grogiranog eks-šampiona
umetnosti.

Sve ono što možemo su slike izbrisane iz
montažnog procesa literature — naše ambicije
su jače od reči koje hlape po jezičkim katalozi-
ma nacije kojoj pripadamo, reči koje miruju
kao epitete ili drhture kao glagolske odredbe
— u svakom slučaju: rasipanje slika duž trač-
nica kojima unatrag putujemo jedini je vidljivi
trag mladosti koja je progutala jesenje detinj-
stvo ispunjeno gnjilim, žutim miševima straha.

Ne osvrćemo se!
Ne osvrćite se!

Dišite kao slano jezero, zajedno sa ribama
čija krljušt svetluca u vašoj krvi — pustite da
po crvenim pločicama bosí tabani pretrče kao
senka sotone kroz zid iskušenikove kelije.

Budite oprezni i trpeljivi — spremni na uki-
danje stvarnosti ali i na perverzno podavanje
drugacijem ritmu spoznavanja našeg sunovra-
ta.

Jer šta smo mi — do dah zaleden na prozo-
ru koji posmatra vasionu.

Zbunjeni ste — pisac je mrtav — baratate
bartovskim idejama — ali evo lirika-prevejan-
ka kako odvodi čuvenu manekenku ka budo-
ru i namiguje deci u srebrnim fragmenata. Či-
ni Vam se da jedino tako može biti — *postoji
samo pismo*, šapnete, gledajući u književnost,
semilogiju i mitologiju čiji fragmenti zveče
preko paradigmi i linearnih kontura konač-
nog diskursa duše.

Pozdrav Vama, ljubitelji kontekstualnih to-
posa! Vama, što znate da ovaj isti mesec obas-
java put Pjeru Menaru, da je ovaj tanjir razbi-
jen u hodu, nehotice, ispao na tristotoj strani
drugog izdanja Aninih bračnih dilema, Vama!
Vama! Vama! Svima! Svima! Svima! koji oseća-
te da je Vukodlak koga ćete susresti u nared-
nom poglavlju izašao iz vodeniće, smugnuo
kroz živicu uprskan krvlju maloletnice koja je
pila paradajz sok, ušuljao se u biblioteku i za-
tečen ukrštenom senkom tajnih ljubavnika po-
tonuo kroz margine do kulminacije u kojoj će
čekati oči pohlepne na zločinstva.

Pozdrav i Vama — koji verujete da su fus-
note jedina klica u botaničkoj bašti beletristi-
ke. Vama — koji bi dali život najboljeg prijate-
lja, psa, da se jednom za svagda odrede nepri-
kosnovne granice žanrova. Vama — kojima je
asonanra pasija — rima, ah, rima obgrljena
ženska — izvor strasti.

Ne zanemarujete elemente konstrukcije,
način na koji je mrtvi pisac ozakonio vlastitu
pometenost i očajanje, trud koji je uložio u mi-
mikriju makakvog smisla.

(Vi vidite da u sneg pada ranjeni ris i pogle-
dom tražite skrivenog strelca — ali otkrićete
samo da ris nije ris nego svraka-kreštalica u
čijem krvavom kljunu svetluca burma iz Južne
Azije. Vi ste nesigurni, veliko slovo vas zbunju-
je, odlučujete da ne remetite nestajanje strelca
koji nikada nije postojao i dalje putujete kroz
snežne predele.)

Predočavam Vam, dok nije sasvim kasno,
da je zlatni napratak kolevka Martovskog ze-
ca, a koitalni krik iz trećeg toma Renanove *Is-
torije ljubavi* u stvari pucanj ljuštore insekta u
koga se preobrazio dokoni službenik (kao što

je onaj mrtvi mišić iz Diznijevog grada snova
fiktivni biceps).

Sad vidite sneg i mislite da je to usedeličina
tuga, prepoznajte trag sotone u očima Bogo-
čoveka — dok putujete kroz *Noć* naoružani *Sli-
kovnicom* — u krevetu ispunjenom dreme-
žom, mirisom mokraće i vrućeg čaja od li-
pe.

Pozdrav Vama koji prezirete *Lepu Izlišnost*
i znate da jedino ima smisla ploviti morem teo-
rije književnosti, vama koji bolje od Deride
znate zašto se »la différance« tako piše, Vama
koji shvatate koliko prototip treba da je uda-
ljen od svoje senke (u temelju zdanja) da bi bio
prihvatljiv arhetip.

Kao ljubavnik klizite noktom po stranici, iz-
među redova, paleći svetiljke zanosa i književ-
ni junaci zapanjeno šire svoje O očiju. Ne po-
stoje ništa — ni ja, ni ti, ni on — postojite samo
Vi koji razabirete niti *Strane Laži* — dok šume
Noći i dok nemi prostor *Slikovnice* ne upije
dah kao koža umrlog oprostajnu suzu.

U letu spoznajete da telo ima dnevne i noć-
ne granice — oko vas bruje glasovi partija, ve-
roučitelja, pelivana, trenera. Oni uzvikuju svo-
je *Manifeste* »radi se na tome da se to izmeni«
— smejte se kao kisela bombona.

Istina: (nadate se, nadamo se) da ono što bi-
je o čamovu dasku nije simbolički čekić, *nada-
te se* da klinci u dlanovima prošlosti nisu samo
nacionalne penzije i memoarska opšta mesta,
nadamo se da ćemo izbrisati trag uporno žmu-
reći.

Stalno putujući, više ne možete da odredite
čas kada će doći kraj i kada pročitate tu reč vi-
ste očajni što ipak nije došao. Kraj.

II

Wonder-ful(l) world

čitajući »VONDERA U BERLINU« Mihajla
Pantića

1.

Smisao: U »Vonderu« prisustvujemo obrnu-
tom procesu u odnosu na svet proza Svetislava
Basare. Dok Basarine knjige govore o svetu
koji se iznutra rastače, nestaje, raspada — o
sinhroniji zahvaćenoj propašću, Mihajlo Pan-
tić u jednom takvom svetu pokušava da otkrije
smisao poratkom u prošlost (idealnu?) kada je
smisao (za njegove protagoniste) postojao. Sa-
dašnjost je u najboljim pričama samo nužni
fon dešavanja. *O sadašnjosti ne mogu govoriti.
Ona, jednostavno, nema dovoljnu gustinu sa-
opštava protagonista priče »Konzerva iz 1977«.*

Kako pronaći »izgubljeni raj«? Pantićevi ja
— protagonisti nam ispodavaju vlastitu potra-
gu. (Njihova) priča nastaje iz nemogućnosti us-
postavljanja priče, iz reminiscenčnih krhotina,
analoških tačaka (Pekinpo, Amaguci, Bukov-
ski), iz enciklopedijskih definicija, novinskih
isečaka; priča se vrti oko podudarnosti (ribe,
zidovi, slepilo — Vonder u Berlinu). Priča na-
staje iz metatekstualnih komentara: *Ali niko
ne može proći baš kroz sve zidove* (»Vonder«);
*Rečenica koju ste do malo čas čitali bila je pri-
lično duga, zbog toga je ova znatno kraća* (»Vi-
lma Gojić osvaja San Remo«).

*Slušam a hteo sam da govorim, u stvari,
znam da ne mogu učiniti ma šta što bi imalo
nekog smisla* (»Vonder«). Zato je žudnja za pro-
šloću smisao, a podaci o pokušajima sama pri-
ča. *Hteo bih opet da imam tri godine* saopšta-
va protagonista priče »Neuspeli pokušaj iden-
tifikacije sa Semom Pekinpoom, režiserom fil-
ma »Divlja Horda«. Podsticaj traganja za »iz-
gubljenim vremenom« Pantićev glavni (i jedi-
ni) junak pronalazi u drugima ili u rečima. *Pri-
ča o Vilmi Gojić nastaje iz nemogućnosti da se
spozna vlastitost i nemogućnosti da se prođe
do podataka o pevačici marginalnih šlagera iz
šezdesetih, priča »Ugao pod kojim pada svetlo«
nastaje kruženjem oko grafića Ana Domaš je
glupa. Odsustvo sadržaja tako je i tema i mate-
rijal priča koje »pozajmicom« nastaju u mucu
potrebe za pričom i mucu pokusa sa samopoz-*